

**АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ
ПРАКТИЧНОЇ
ПСИХОЛОГІЇ**

Збірник наукових праць

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

16 травня 2025 р., м. Одеса

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE INSTITUTION "SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL
UNIVERSITY NAMED AFTER K.D. USHYNsky"
MOLDOVA STATE UNIVERSITY
UNIVERSITY OF THE NATIONAL EDUCATION COMMISSION, KRAKOW
VILNIUS UNIVERSITY
JOHNS HOPKINS UNIVERSITY
ODESA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
KHARKIV NATIONAL PEDAGOGICAL
UNIVERSITY NAMED AFTER H. S. SKOVORODA
CLASSICAL PRIVATE UNIVERSITY
VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY**

**ACTUAL PROBLEMS
OF PRACTICAL PSYCHOLOGY**

Collection of scientific works
International Scientific and Practical Internet Conference

May 16, 2025

Odesa – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ КОМІСІЇ НАРОДНОЇ ОСВІТИ В КРАКОВІ
ВІЛЬНЮСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ДЖОНСА ГОПКІНСА
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Збірник наукових праць
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

16 травня 2025 року

Одеса – 2025

UDK 001+159.9 (063)
ВБК 72+88.4

THE PROBLEM OF FAITH: METHODOLOGICAL SUPPORT AND ORGANIZATION OF EMPIRICAL RESEARCH

Simov D.O.279

FEELINGS OF GUILT AMONG INTERNALLY DISPLACED PERSONS DURING THE WAR

Vakarchuk D.O.282

EMPIRICAL ANALYSIS OF THE PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF UKRAINIANS' RESILIENCE DURING THE MILITARY CONFLICT

Ivanova D.V., Kondratieva I.P.284

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF STUDYING PARENTHOOD AS A SOCIAL ROLE

Stanishevskaya E.V., Kondratieva I.P.287

A STUDY OF THE IMPACT OF WAR-RELATED UNCERTAINTY ON REPRODUCTIVE INTENTIONS

Kyrylova N.V.290

METHODOLOGICAL EXPLICATION OF THE STUDY OF THE IMPACT OF LATENT AGGRESSION ON THE ANXIOUS VULNERABILITY OF PERSONALITY

Topalova I.V.294

Секція IV.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ В РОБОТІ ПСИХОЛОГА- КОНСУЛЬТАНТА В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ОСОБИСТОСТІ ПРИ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДАХ

Гайденко О.В., Онищенко О.О.297

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ БАТЬКІВ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ТРИВОЖНОСТІ СЕРЕД ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

Пундєв В.В., Петрова К.В.302

МОДЕЛЬ ОСОБИСТІСНИХ ЧИННИКІВ ПСИХІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ

Рибалко О.О.305

ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ У СТУДЕНТІВ

Городник А.А., Грек О.М.307

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРУ НА ЕМОЦІЙНІ ПРОЯВИ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ

Гурман Т.В., Грек О.М.310

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО ОСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Синіченко В.О.312

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Чебаненко І.О.315

статистично незначущі, зв'язки між інтернет-залежністю та показниками самопочуття, активності та настрою. Це може свідчити про наявність тенденції до погіршення загального психоемоційного стану підлітків із вищим рівнем інтернет-залежності.

Отже, можемо зробити висновки, що більшість досліджуваних підлітків мають середній рівень інтернет-залежності. Виявлені підлітки, які мають високий рівень залежності від Інтернету (30%). Переважна частина досліджуваних підлітків демонструє помірний рівень ситуативної та особистісної тривожності, а також у них переважає сприятливий рівень самопочуття, активності та настрою. Встановлено зв'язки між рівнем інтернет-залежності та показниками ситуативної і особистісної тривожності. Зворотні зв'язки наявні між інтернет-залежністю та самопочуттям, активністю й настроєм.

Отримані результати вказують на необхідність профілактики інтернет-залежності серед підлітків, а також розвитку їх емоційної стійкості.

Література:

1. Асєєва Ю.О. Психологічні засади кіберадикцій в підлітковому та юнацькому віці : дис. ... док. псих. наук : 19.00.07. Одеса, 2021. 532 с.
2. Грек О. М. Медіасередовище та його вплив на емоційну сферу підлітків. *Акутальні питання психології у сучасному інноваційному просторі*: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, ОНМУ, 15-16 травня 2020 р. / редкол.: Р. П. Шевченко, Л. С. Смокова, Н. В. Каргіна. Одеса: ОНМУ, 2020. С. 137-140.
3. Немеш В. І. Стан дослідження з проблеми вивчення емоційних трансформацій у підлітковому віці. *Академічні візії*. 2021. Вип. 2. С. 22-28. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.5816978>
4. Goldberg, I. Internet addiction disorder. CyberPsychol. Behavior. 1996. № 3(4). P. 403-412.
5. Young K. Internet Addiction Test (IAT). Stoelting. 1998, P. 32.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО ОСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Синіченко В.О.

*Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна)*

Суперечливість сучасних соціально-політичних умов у світі, трансформація ціннісних орієнтирів та потужні інформаційні впливи зумовлюють підвищення напруженості як у суспільстві загалом, так і в житті окремої особистості. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну загострило цю ситуацію. Зросла кількість українців, які втратили близьких, домівки, роботу, зазнали кардинальних змін у професійному та особистому житті, були змушені до переміщення та адаптації в нових умовах. Усе це значною мірою впливає на особистісний розвиток сучасної молоді, яка, перебуваючи в умовах невизначеності, стикається з труднощами самоідентифікації та реалізації життєвих планів. Багато юнаків і дівчат опиняються в умовах кризових ситуацій, що супроводжуються підвищеним рівнем стресу, фрустрацією, внутрішньо особистісними й міжособистісними конфліктами.

Проблема внутрішньо особистісних конфліктів є предметом дослідження як зарубіжних (А. Адлер, Д. Мід, З. Фрейд, К. Хорні та інші), так і вітчизняних науковців (Л. Березовська, О. Голошук, А. Кунцевська, Г. Ложкін, А. Массанов, Е. Помиткін, Т. Титаренко, Н. Чепелєва та інші) [1; 2; 3]. У науковій літературі розкрито сутність внутрішньо особистісних конфліктів, особливості їх прояву в підлітковому та юнацькому віці, а також окреслено можливості їх профілактики та психологічної корекції. Дослідники зазначають, що внутрішньо особистісні конфлікти можуть бути джерелом дезорганізації особистості, проте їх конструктивне подолання сприяє особистісному зростанню та формуванню нових позитивних якостей.

Метою роботи є дослідження особливостей переживання внутрішньо особистісних конфліктів в юнацькому віці.

В дослідженні були використані емпіричні методи: спостереження, опитування (бесіда, анкетування) та конкретні методики – «Тест на виявлення рівня внутрішньо особистісної конфліктності» А. І. Шипілова, методика Смысловиттєві орієнтації Д. О. Леонтьєва. В дослідженні приймали участь 40 респондентів 17-18 років.

В ході дослідження було встановлено, що у респондентів переважає високий рівень внутрішньо особистісного конфлікту ($X_{\text{ср}}=56,80$), тобто вони мають складну ієрархію потреб та мотивів, високо-розвинуту когнітивну структуру. Також було встановлено, що серед досліджуваних студентів 3% мають низький рівень загального показника внутрішньо особистісного конфлікту, тобто мають розвинуті вольові якості, а внутрішні конфлікти та переживання трапляються дуже рідко, можуть мати завищену самооцінку, ставлять мету та намагаються її реалізувати. У 40% респондентів виявлено середній рівень внутрішньо особистісного конфлікту, що свідчить про їх відповідальність, стійкість та адекватне реагування на складні життєві ситуації, не мають серйозних проблем під час адаптації до нових умов, схильні займатися самоаналізом, мають гнучку помірну ситуативну тривожність. 12% респондентів продемонстрували дуже високий рівень внутрішньо особистісного конфлікту, що вказує на внутрішню боротьбу із самим собою, мають неврівноважену нервово-психічну діяльність, проявляють іраціональність в поведінці, імпульсивні, часто ображаються, мають розбалансованість в самооцінці.

Вивчено рівень внутрішньо особистісної конфліктності та виявлено, що в групі досліджуваних переважає середній рівень за всіма шкалами, а саме «мотиваційного конфлікту» ($X_{\text{ср}}=8,55$), «морального конфлікту» ($X_{\text{ср}}=9,42$), «конфлікту нереалізованого бажання» ($X_{\text{ср}}=9,37$), «рольового конфлікту» ($X_{\text{ср}}=9,75$), «адаптаційного конфлікту» ($X_{\text{ср}}=10,42$), «конфлікту неадекватної самооцінки» ($X_{\text{ср}}=9,27$). Високий рівень окремих внутрішньо особистісних конфліктів притаманний значній частині студентів: 30% мають високий рівень адаптаційного конфлікту; 28% – високий рівень конфлікту нереалізованого бажання; 25% – високий рівень рольового конфлікту та конфлікту неадекватної самооцінки; 20% – високий рівень мотиваційного конфлікту; 15% – високий рівень морального конфлікту. Ці дані свідчать про поширеність психоемоційної

напруги та суперечностей серед респондентів що може впливати на їхню адаптацію, емоційний стан та академічну мотивацію.

Досліджено особливості прояву сенсожиттєвих орієнтацій у досліджуваних та виявлено, що вони характеризуються загалом середнім рівнем усвідомленості життя ($X_{\text{ср}}=96,87$). За показником цілі в житті виявлено середній рівень ($X_{\text{ср}}=30,70$), що свідчить про недостатню наявність цілей на майбутнє. Показники процесу та результативності життя також перебувають на середньому рівні ($X_{\text{ср}}=28,55$ і $X_{\text{ср}}=25,27$), що свідчить про загалом емоційно наповнене життя студентів та певну задоволеність власною самореалізацією. За шкалами локусу контролю ("локус Я" – $X_{\text{ср}}=20,02$, "локус життя" – $X_{\text{ср}}=30,32$) встановлено середній рівень впевненості у власній здатності впливати на події життя, що є сприятливим чинником у формуванні психологічної стійкості.

З'ясовано зв'язки між показниками внутрішньо особистісного конфлікту та сенсожиттєвими орієнтаціями та виявлено (за критерієм Спірмена) наявність зворотних зв'язків між загальним рівнем внутрішньо особистісної конфліктності та загальним показником сенсожиттєвих орієнтацій ($r=-0,37$, $p<0,05$), цілями в житті ($r=-0,27$, $p<0,05$), процесом життя ($r=-0,29$, $p<0,05$), результативністю життя ($r=-0,30$, $p<0,05$), локус контролю Я ($r=-0,35$, $p<0,05$), локусом контролю життя ($r=-0,32$, $p<0,05$), тобто при зниженому рівні усвідомленості життя, відсутності життєвих цілей, незадоволеність життям сприяють зростанню внутрішньо особистісного конфлікту. Також від'ємні зв'язки виявлені між показником процесу життя та шкалою конфлікту нереалізованого бажання ($r=-0,33$, $p<0,05$), тобто зниження усвідомленості змісту життя відбувається при зростанні рівня конфліктності.

Від'ємні зв'язки виявлені між шкалою рольового конфлікту та процесом життя ($r=-0,29$, $p<0,05$), локусом контролю Я ($r=-0,31$, $p<0,05$), тобто при втраті контролю Я та зниження задоволеності життям зростає рівень рольового конфлікту. Від'ємні зв'язки також виявлено між шкалою адаптаційного конфлікту та локусом контролю життя ($r=-0,37$, $p<0,05$), а саме при посиленні відчуття, що життя не кероване, зростає рівень адаптаційного конфлікту.

Одержані результати дозволяють зробити висновки, що між сенсожиттєвими орієнтаціями та внутрішньоособистісною конфліктністю є системна взаємозалежність, а саме **вищий рівень внутрішньоособистісних конфліктів пов'язаний із меншою наявністю життєвих цілей, зниженим емоційним сприйняттям процесу життя, незадоволеністю результативністю життя, ослабленням контролю над власним життям.**

Література:

1. Герасіна С.В. Психологічні детермінанти виникнення внутрішньоособистісних конфліктів у студентів професійно-навчальних закладів. Проблеми загальної та педагогічної психології. Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. С.Д. Максименка. Т. VIII. Ч. 9. 2016. С. 110–115.
2. Сльчанінова Т.М. Внутрішньоособистісний конфлікт як фактор становлення особистості студентів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки*. 2018. Вип. 3. Том 2. С. 42-47.
3. Помиткін Е.О. Ціннісно-смісловий дисонанс як фактор

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Чебаненко І.О.

*Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна)*

Під час війни досить значна кількість студентів стикається з таким явищем як емоційне вигорання. Подібний стан чинить значний вплив на психічне та фізичне здоров'я та сильно погіршує якість життя. Дуже важливо розпізнати його вчасно, адже емоційне вигорання під час війни може перерости у депресію чи інший, більш серйозний діагноз.

Емоційним вигоранням називають стан емоційного спустошення та емоційного виснаження, що супроводжується втратою мотивації, постійною втомою та цілим рядом інших негативних симптомів. Він виникає як своєрідна захисна реакція організму і часто є пов'язаний із високим рівнем стресу. Саме по цій причині емоційне вигорання дуже часто трапляється у тих, хто працює з великою кількістю людей та змушений багато спілкуватись.

Коли в країні війна, то люди перебувають в стані перманентного стресу. Вони переживають за своє життя та життя своїх близьких, постійно читають тривожні новини, непокояться про своє майбутнє. Все це перевантажує психіку та нервову систему і спричиняє емоційну втому яку часто також називають емоційним вигоранням.

Під час війни симптоматику емоційного вигорання відчуває на собі практично кожен студент. Як правило, цей стан супроводжується певними характерними ознаками: починають дратувати новини, особливо ті, що стосуються війни, інколи хочеться повністю обмежити подібний контент; втома від волонтерської діяльності, особливо, якщо раніше людина присвячувала їй дуже багато особистого часу; зниження інтелектуальної продуктивності; апатія і відсутність сил; постійна роздратованість; поява проблем із здоров'ям, таких як погіршення зору, головний біль, біль у спині та ін.; песимістичний настрій; відчуття емоційного спустошення.

Емоційне вигорання під час війни розвивається поступово. Тому інколи в такому стані людина може підтримувати досить нормальний рівень життя, а інколи допомога їй необхідна терміново. Щоб з'ясувати на якому ви етапі, варто дізнатись, як саме розвивається емоційне вигорання.

Перша стадія – стадія емоційного піднесення. Як правило, ми усі відчували її на початку війни. На цьому етапі люди активно допомагають, волонтерять, адже вони очікують, що це все тимчасово.

Друга стадія – втома, викликана хронічним стресом. Перебувати на стадії підйому довго витримує далеко не кожен. Тому не дивно, що люди почувають себе все більш втомленими, часто дратуються та зриваються на інших.

Третя стадія – психічне та фізичне виснаження. Ця стадія вже доволі важка, адже стрес, який постійно накопичується, може викликати депресію. У багатьох